AJ "SADERAT" BANKDA

KREDIT AMALIYATLARI UCHUN

GAROV MULKLARINI TAQDIM ETISH VA ALMASHTIRISH

TARTIBI

Toshkent – 2025 yil

1-BOB. UMUMIY QOIDALAR

1. Ushbu “Saderat Bank” AJning kredit operatsiyalari bo‘yicha garov ta’minotini ozod qilish va almashtirish tartibi (keyingi o‘rinlarda “Tartib” deb yuritiladi) tijorat banklarining bank xizmatlari iste’molchilari bilan munosabatlarida faoliyatiga qo‘yiladigan minimal talablar to‘g‘risidagi nizomga muvofiq ishlab chiqilgan (reg.: Adliya vazirligining 02.01.2007 yildagi 3030-sonli, shu jumladan ozod qilish tartibi talablari to‘g‘risida). kreditni mutanosib ravishda to'lash yoki garovni/ta'minotni almashtirish bilan bosqichma-bosqich ozod qilish va garov ta'minotini ozod qilish yoki almashtirish jarayonida ishtirok etuvchi "Saderat Bank" AJ tarkibiy bo'linmalarining (keyingi o'rinlarda "Bank" deb yuritiladi) harakatlari ketma-ketligini tartibga soladi. masala.

2. Ushbu tartib kreditni mutanosib ravishda qaytarish yoki garov/ta’minotni almashtirish bilan, shu jumladan, bosqichma-bosqich ozod qilish tartibi bo‘yicha qo‘llanma hisoblanadi.

3. Ushbu Tartibda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

Qarz oluvchi – O‘zbekiston Respublikasi rezidentlari – mulkchilik shaklidan qat’i nazar yuridik shaxslar, yuridik shaxs tashkil etmagan yakka tartibdagi tadbirkorlar, kredit majburiyatlari bo‘lgan jismoniy shaxslar (shu jumladan, yakka tartibdagi tadbirkorlar);

garovga qo'yuvchi - qarz oluvchining ssudalar bo'yicha majburiyatlari bajarilishini ta'minlash sifatida o'z mol-mulkini taqdim etuvchi va garovga qo'yilgan mol-mulkni garovdan ozod qilish, shu jumladan ssuda bo'yicha asosiy qarzni to'lash summasiga mutanosib ravishda bosqichma-bosqich yoki garov ta'minotini almashtirish to'g'risida ariza bilan bankka murojaat qilish huquqiga ega bo'lgan shaxs;

- arizachi - garovga qo'yuvchi yoki qarz oluvchi;

- garov predmeti bo`lib garovga qo`yuvchi garovga oluvchiga majburiyatning bajarilishini ta`minlash sifatida beradigan har qanday mulk yoki mulkiy huquqlardir;

Kredit - kredit yoki iqtisodiy ma'nosi bo'yicha unga o'xshash operatsiyalar, shu jumladan faktoring va lizing operatsiyalari, bank kafolatlari, kafilliklar berish, moliyalashtirishdan keyingi/diskontlash/kechiktirilgan to'lov opsiyasi bilan ta'minlanmagan akkreditivlarni ochish;

overdraftlar, mikromoliya, kredit kartalari, iste'mol va ipoteka kreditlari, shuningdek pul mablag'larini yo'qotish xavfi bilan bog'liq boshqa kredit operatsiyalari;

- kredit shartnomasi – kredit shartnomalari;

- bankning vakolatli organlari - aksiyadorlar/yakka aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi, bank kuzatuv kengashi, bank Boshqaruvi, bank boshqaruvi huzuridagi kreditlash, kreditlar monitoringi va muammoli aktivlar bilan ishlash bo'yicha qo'mitalar.

2-BOB. KREDIT OMONATLARI UCHUN GAROVLARNI BERISH JARAYONINING TARIFI.

4. Kredit shartnomasi tuzilganidan va Qarz oluvchi kreditni olganidan keyin kredit shartnomalarining alohida shartlari bank yoki Qarz oluvchi tashabbusi bilan qayta ko'rib chiqilishi va o'zgartirilishi mumkin. Kredit shartnomalariga kiritilgan barcha o'zgartirish va qo'shimchalar ular yozma ravishda rasmiylashtirilgandan keyin kuchga kiradi. Qarz oluvchi yoki garovga qo‘yuvchining garov ta’minotidan ozod qilish, shu jumladan asosiy qarz miqdoriga mutanosib ravishda bosqichma-bosqich to‘lash yoki garovni almashtirish to‘g‘risidagi arizasi bankda ro‘yxatdan o‘tkazilishi kerak. Hujjatlarning to‘liq to‘plami taqdim etilgandan so‘ng, ariza Bankda ro‘yxatga olingan kundan boshlab 15 kalendar kun ichida ko‘rib chiqiladi.

5. Kredit shartnomalari shartlariga garovni bo‘shatish, shu jumladan bosqichma-bosqich ozod qilish yoki almashtirish bo‘yicha o‘zgartirishlar, agar alohida kredit mahsulotlarida boshqacha qoida nazarda tutilgan bo‘lmasa, Bankning kredit siyosati/muammoli aktivlar bilan ishlash bo‘yicha siyosatiga muvofiq belgilangan limitlar va cheklovlar doirasida Bankning tegishli vakolatli organining ijobiy qarori asosida amalga oshiriladi. Bankning vakolatli organi tomonidan garov ta’minotini ozod qilish yoki almashtirish to‘g‘risidagi masalani ko‘rib chiqish va tegishli qaror qabul qilingandan so‘ng, ariza beruvchiga qaror qabul qilingan kundan e’tiboran 3 (uch) bank kuni ichida xabar qilinadi;

Garov narsasini garovdan chiqarishni, shu jumladan bosqichma-bosqich rad etish yoki garovga qo‘yilgan narsani almashtirish to‘g‘risida qaror qabul qilingan taqdirda, ariza beruvchiga rad etish sabablari asoslantirilgan yozma xabar yuboriladi, unda quyidagilar bo‘lishi kerak:

- rad etish to'g'risida qaror qabul qilish uchun asos bo'lgan faktik holatlar;

- aniqlangan qoidabuzarliklar yoki kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar (agar iloji bo'lsa, ularni bartaraf etish);

- rad etish sabablari bartaraf etilgandan so'ng arizachining qayta murojaat qilish huquqi to'g'risidagi ma'lumotlar.

6. Bank bir yoki bir nechta garov predmetini, shu jumladan garovning bir qismini (bir nechta garov predmeti bo‘lgan taqdirda) ozod qilish yoki uni almashtirish to‘g‘risidagi qarz oluvchilarning/garovga oluvchilarning arizalarini quyidagi shartlarni hisobga olgan holda ko‘rib chiqishi mumkin:

- Kredit shartnomasi bo'yicha muddati o'tgan qarzning yo'qligi va Qarz oluvchi tomonidan kredit shartnomasining barcha shartlarini bajarishi;

- garov summasi Bankning ichki qoidalari (hujjatlari), kredit mahsuloti pasportlari, bank vakolatli organlarining qarorlari va Tomonlar o‘rtasida tuzilgan shartnomalarda belgilangan garov summasi/garov summasini hisobga olgan holda kredit bo‘yicha to‘lanmagan qarz summasidan oshib ketganda;

- garov predmetiga almashtirish sifatida taklif etilayotgan qimmatli qog‘ozlar bo‘yicha huquqiy maqomini va bozor qiymatini tasdiqlovchi hujjatlarni, shuningdek Bankning ichki qoidalariga (hujjatlariga) muvofiq boshqa hujjatlarni taqdim etish.

7. Qarz oluvchining bank oldidagi majburiyatlari bo‘yicha garov ta’minotining yetarliligi va likvidligi bankning ichki qoidalariga muvofiq ta’minlangan taqdirda, garovni chiqarishga (almashtirishga) yo‘l qo‘yiladi.

8. Qarz oluvchi yoki garovga qo‘yuvchidan garovni bo‘shatish yoki almashtirish to‘g‘risidagi so‘rovi kelib tushganda hamda hujjatlarning to‘liq to‘plamini olgandan so‘ng monitoring bo‘limi xodimi:

- qarz oluvchining kredit shartnomasi bo'yicha majburiyatlarini bajarishini tekshiradi;

- qolgan qarzning garov ta’minoti bilan qoplanish darajasini va garov ta’minoti ozod qilingandan/almashtirilgandan keyin taxminiy garov qiymatini hisoblab chiqadi;

- mulkning huquqiy holatini va og'irligi mavjudligini/yo'qligini tekshiradi;

- bankning Kredit siyosatida belgilangan tartibda bank Vakolatli organiga taqdim etish uchun xulosa tayyorlaydi.

9. Monitoring bo‘limi xodimi vakolatli organning ijobiy qarorini olgandan keyin yuridik xizmat bilan birgalikda kredit shartnomasiga qo‘shimcha shartnoma tuzadi, tegishli garov shartnomalari va boshqa hujjatlarni tayyorlaydi hamda belgilangan tartibda rasmiylashtiradi.

10. Yangi garovni qabul qilish tartibi bankning ichki qoidalariga va bank vakolatli organlarining qarorlariga muvofiq amalga oshiriladi.

11. Agar quyidagi holatlardan kamida bittasi mavjud bo‘lsa, Bank garovni berish yoki almashtirishni rad etishga haqli:

- muddati o'tgan qarzning mavjudligi va/yoki qarz oluvchi tomonidan bank oldidagi kredit shartnomasi, boshqa kredit shartnomalari, shuningdek sug'urta shartnomalari va boshqalar bo'yicha majburiyatlarni bajarmaganligi (shu jumladan o'z vaqtida);

- Qarz oluvchining moliyaviy ahvolining yomonlashishi;

- qolgan garov yoki taklif etilayotgan garovning qiymati yoki likvidligining yetarli emasligi;

- taklif etilayotgan mol-mulkni garov sifatida qabul qilishga to'sqinlik qiluvchi og'irliklarni aniqlash.

- taklif etilayotgan garov turi almashtirilayotgan garov turidan farq qilsa;

- bankda qolgan va/yoki taklif etilayotgan garovga nisbatan ta’minot huquqlarini amalga oshirishda kelajakda yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan cheklashlar yoki to‘siqlar, shu jumladan qonun hujjatlariga ushbu turdagi garov ta’minotining muomalasini cheklovchi bo‘lajak o‘zgartirishlar, taklif etilayotgan garov ta’minoti bo‘yicha uchinchi shaxslarning da’volari mavjudligi, taklif etilayotgan garov ta’minotining

joylashuvi yoki cheklangan huquqiy rejaga ega bo‘lgan hududlarda va hokazolar to‘g‘risida asosli ma’lumotlar mavjud bo‘lsa;

- qarz oluvchi/garovga oluvchi tomonidan ma'lumot berish shartlarini buzish - ta'minot sifatida taqdim etilgan moliyaviy ahvol, faoliyat yoki garov predmeti to'g'risida noto'g'ri ma'lumot bermaslik yoki taqdim etmaslik;

- vakolatli organlar tomonidan Qarz oluvchi/garovga oluvchining mol-mulkiga hibsga olish yoki boshqa cheklovlar qo'yish;

- qonun hujjatlariga va bankning ichki qoidalariga muvofiq roziligi talab qilinadigan sherik qarz oluvchilarning yoki boshqa uchinchi shaxslarning roziligi bo‘lmaganligi;

- ta'minot sifatida taqdim etilgan garov predmeti yoki unga bo'lgan huquqlar bo'yicha huquqiy nizolar mavjudligi.

12. Kredit qarzini to‘lash uchun Bank qonun hujjatlarida belgilangan tartibda garovga qo‘yuvchi bilan kelishilgan holda garov ta’minotini suddan tashqari tartibda sotishga haqli. Bank garov ta’minotini sotish va to‘lashdan so‘ng qarz oluvchiga va garovga qo‘yuvchiga garov ta’minotini sotishdan tushgan mablag‘ ssuda qarzi va boshqa xarajatlarni qoplashga yo‘naltirilishi haqida yozma ravishda xabardor qiladi.

13. Mazkur Tartibni hamda tijorat banklarining bank xizmatlari iste’molchilari bilan o‘zaro munosabatlarida faoliyatiga qo‘yiladigan minimal talablar to‘g‘risidagi nizom talablarini amalga oshirish maqsadida (ro‘yxat: Adliya vazirligi 02.07.2018 y. 3030-son).

Ushbu Tartib kuchga kirgunga qadar tuzilgan garov shartnomalari bo‘yicha tegishli o‘zgartirishlar garovga qo‘yilgan ashyoni chiqarish yoki almashtirish to‘g‘risida Qarz oluvchi/garovga oluvchining birinchi arizasiga ko‘ra qo‘shimcha bitimlar tuzish yo‘li bilan kiritiladi.

3-BOB. Yakuniy qoidalar

14. Mazkur tartib tasdiqlangan paytdan e’tiboran kuchga kiradi.

15. Mazkur Tartibda aks ettirilmagan masalalar Bankning Kredit siyosati, Bankning ichki qoidalari, Bank Ustavi va O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari bilan tartibga solinadi.

16. Mazkur Tartibning qoidalari keyinchalik O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligiga yoki Bank Ustaviga zid bo‘lgan taqdirda, ushbu Tartibga o‘zgartirishlar kiritilgunga qadar tegishli ravishda O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligiga, boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga va Bank Ustaviga amal qilinadi.

17. Amalga oshirilishini nazorat qilish korporativ kreditlash monitoringi bo‘limi va yuridik shaxslarni kreditlash bo‘limi zimmasiga yuklanadi.

18. Mazkur Tartibga kiritilgan barcha o‘zgartirish va qo‘shimchalar bankning ichki qoidalarida belgilangan tartibda tasdiqlanishi lozim.